

[Erhard Jakobsen.]

hvis folk stemte sådan, som de ville 8 dage efter at de havde svaret, de gerne ville have nogle partier ud. Derfor tror jeg, at man skal indstille sig på, at denne situation bliver ved.

Og nu kommer så det, der for mig er det afgørende: jeg betragter det som et udtryk for, at dansk demokrati er mere modent, end demokratiet er adskillige andre steder. Der er mindre klassehad og klassekamp, og der er mere erkendelse af, at vi faktisk ikke er så langt fra hinanden på en række områder, og derfor er det helt naturligt, at man ikke kan køre de store, hårde partirammer. Jeg indrømmer, at der er nogle få mennesker, der tager skade af det, og det er bosserne i de store partier, for de havde det så nemt før. De skulle inden for deres eget parti bare tale med en 4-5 stykker og, når de så kunne nøjes med at tale med et parti til, også med en 4-5 stykker, ja, så var det nemt at køre det hele. Så nemt går det ikke nu, men til gengæld tror jeg, at man trænger dybere til bunds i tingene, og at man får nogle afgørelser, som kan holde meget længere, og som ikke vækker den store uro i befolkningen.

Jeg tror, at vælgerne efterhånden vil forstå, at fejlen ikke er, at der er mange partier og nye partier. Fejlen er, at der er nogle partier, der er blevet lidt for store, om ikke i mandater, så i deres egen indbildning. Derved har de lidt for svært ved at indstille sig på, at de andre er lige så gode og lige så vigtige og bør have lige så stor indflydelse, forholdsmæssigt naturligvis, og bør høres lige så meget som andre. Så jeg tror altså, man må opgive tanken om *So ein Ding müssen wir auch haben*.

Mens vi nu er ved dette med det tyske valg, så vil jeg godt føje den bemærkning ind, at jeg synes, der heri lå en klar advarsel til borgerlige partier. Den går ikke mere med antisocialistisk propaganda. Jeg hørte til min glæde hr. Poul Schlüter bruge udtrykket »ikke-socialistiske partier«. Ja, det er helt korrekt. Jeg vil selv bekende mig blandt dem, der ikke vil lade mig diktere af nogen socialistisk doktrin eller noget som helst andet. Jeg må straks sige, at det nu heller ikke er regeringens store svaghed i dag. At den gør det, kan jeg vist godt få tilslutning til forskellige steder i denne sal, men så bør borgerlige politikere også erkende, at det er meningsløst at lade, som om man kæmper mod nogle folk, der vil gennemføre et eller andet rædselsfuldt socialistisk system, når det pågældende parti faktisk gør alt, hvad det kan, for at

viser, at nogen skal regere, og nu er det os, og nu må vi gøre det.

Jeg siger det navnlig, fordi der er en anden front, som jeg i øvrigt vil bruge resten af min tid på her i denne halve time – og måske også resten af min politiske tid i det hele taget – som jeg anser for langt farligere at føre kamp på, og det er kulturfronten, hvor også hr. Kjeld Olesen var så venlig at nævne, at dér er vi uenige. Hr. Kjeld Olesen og nogle andre i socialdemokratiets top er nok uenige med mig, men jeg ved fra mange undersøgelser samt fra mange års erfaring, at menige socialdemokratiske vælgere ikke er så uenige, når vi kommer til dette med den kulturelle front.

Sådan som det nu er lagt op, er der forskel, det vil jeg gerne understrege, og jeg vil fremføre det synspunkt, at finansudvalget har været meget inde i debatten. Det er et vigtigt sted. Alle partier vil gerne sidde dér. Men jeg er lige ved at tro, at man skal lægge lige så meget vægt på undervisningsudvalget i den kommende tid, som man gør på finansudvalget. Jeg er lige ved at tro, at undervisningsudvalget får vigtigere ting at tage sig til, ting, der er mere nærliggende, og ting, man kan gøre mere ved end dem, som finansudvalget skal tage stilling til. Og én ting til: jeg tror også, at undervisningsudvalget skal indstille sig på, at det skal blande sig lige så meget i skoleforholdene, som finansudvalget blander sig i de mange, mange ting, finansudvalget har med at gøre.

Jeg kan ikke love, at jeg vil bidrage til, at der bliver ro om folkeskolen, sådan som nogle har talt om. Jeg kan tværtimod love, at jeg skal bidrage til, at der bliver megen uro, indtil folkeskolen engang får en ganske anden karakter end den, det i hvert fald ser ud til at den vil få. Jeg ønsker meget gerne et opgør med de populære synspunkter, som nu har været fremherskende vist i 40 år på dette område.

Jeg indrømmer, at jeg havde stor respekt for Poul Henningsen i 1930'erne, men det er 40 år siden, og jeg har ikke megen respekt for hans eftersnakkere i dag, som nu står på noget, som er mindst 20 år for gammelt, og som har vist sin fallit på en række punkter. Men nu ligger den Poul Henningsenske tankegang om skolebørns frihed og alt det dér og oprør som en tung dyne, der gør det umuligt sammen med ligheden i skolen og alt det dér, den ligger som en tung dyne hen over hele vor skolediskussion og gør det umuligt at komme igennem med de ting, som er mest centrale. Dér ønsker cen-